

Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu

2.1 Zhrnutie vplyvov na rozpočet verejnej správy v návrhu

Tabuľka č. 1/A

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	Vplyv na rozpočet verejnej správy (v eurách)			
	2025	2026	2027	2028
Príjmy verejnej správy celkom	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000
<i>z toho:</i>				
- vplyv na ŠR	0	0	0	0
<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0	0	0	0
<i>EÚ zdroje</i>	0	0	0	0
- vplyv na obce	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000
- vplyv na vyššie územné celky				
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy				
Výdavky verejnej správy celkom	1 650 000	2 108 788	2 508 888	2 908 788
v tom: UUPV/OHG	0	-2 841 212	- 3 941 212	-4 441 212
<i>z toho:</i>				
- vplyv na ŠR	0	- 2 841 212	- 3 941 212	- 4 441 212
<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0	-2 841 212	- 3 941 212	- 4 441 212
- vplyv na obce	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000
<i>z toho vplyv nových úloh v zmysle ods. 2 Čl. 6 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti</i>	0	0	0	0
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
<i>z toho vplyv nových úloh v zmysle ods. 2 Čl. 6 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti</i>	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Vplyv na počet zamestnancov	0	0	0	0
- vplyv na ŠR	0	0	0	0
- vplyv na obce	0	0	0	0
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Vplyv na mzdové výdavky	0	0	0	0
- vplyv na ŠR	0	0	0	0
- vplyv na obce	0	0	0	0
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Financovanie zabezpečené v rozpočte	1 650 000	2 108 788	2 508 888	2 908 788
v tom: UUPV/OHG				
obce	1 650 000	2 108 788	2 508 888	2 908 788
Iné ako rozpočtové zdroje				
Rozpočtovo nekrytý vplyv / úspora	0	0	0	0

Tabuľka č. 1/B

	2025	2026	2027	2028
Vplyvy na limit verejných výdavkov verejnej správy celkom (v metodike ESA 2010)	0	0	0	0
v tom: UUPV	0	0	0	0
obce	0	0	0	0
z toho:		0	0	0
vplyv na limit verejných výdavkov ŠR	0	0	0	0
vplyv na limit verejných výdavkov ostatných subjektov verejnej správy	0	0	0	0
vplyv na limit verejných výdavkov ďalších súčastí rozpočtu verejnej správy	0	0	0	0

2.1.1. Financovanie návrhu - Návrh na riešenie úbytku príjmov alebo zvýšených výdavkov podľa § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy:

Predkladaný návrh zákona má pozitívny aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Ide o úpravu správnych poplatkov naviazaných na staré aj nové inštitúty a úkony stavebného práva. Niektoré staré inštitúty v novej právnej úprave zaniknú alebo sa integrujú do jedného úkonu. Správne poplatky ostajú naďalej príjmom obcí tak, ako je to aktuálne. V roku 2025 bude prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebnej správy ešte dotovaný sumou 8,89 mil. eur, ktorá bude postupne medziročne klesať na úroveň 4,45 mil. eur v roku 2028. Navrhovaný budúci systém financovania v porovnaní so súčasným systémom dotácií na počet obyvateľov obce bez ohľadu na rozsah agendy stavebného úradu predstavuje spravodlivejší princíp a zároveň je motivačným prvkom pre zvýšenie výkonnosti zamestnancov.

Na základe údajov uvádzaných obcami z minulých prieskumov vykonaných Ministerstvom dopravy SR (ďalej len „ministerstvom“) z ročného počtu 90 000 odhadovaných úkonov vykonaných stavebnými úradmi podlieha poplatkovej povinnosti cca 60 000. Odhadované krytie preneseného výkonu zo strany štátu prenechaním príjmov z výnosov zo správnych poplatkov obciam je v súčasnosti vo výške 4 800 000 eur ročne. Dotácie na prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebnej správy sú poskytované vo výške 8 891 212 eur/rok.

V aktuálnom návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027 sú zapracované očakávané príjmy zo správnych poplatkov podľa zákona č. 50/1976 Zb. v z.n.p. každoročne vo výške 4 800 000 eur ako tomu bolo doteraz, ktoré sú súčasne zapracované aj vo výdavkoch. Tieto údaje sa už v analýze neuvádzajú. Aktuálny rozpočet verejnej správy v súčasnosti pre roky 2025-2027 počítal so zachovaním výšky dotácie preneseného výkonu štátnej správy vo výške 8 891 212 eur ako výdavok kapitoly Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR a preto sa podľa nového návrhu systému financovania v analýze uvádzajú v jednotlivých rokoch sumy podľa očakávaného rozdielu medzi plánom a očakávanou skutočnosťou.

Návrh systému financovania prostredníctvom zvýšenia príjmov zo správnych poplatkov umožňuje zvýšenie výdavkov dotknutých subjektov – obcí, a to aj pri postupnom znižovaní dotácie za prenesený výkon štátnej správy, pričom uvedené nebude mať dopad na limit verejných výdavkov v rokoch 2026 – 2028.

2.2. Popis a charakteristika návrhu

2.2.1. Popis návrhu:

Návrh Zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti so zmenami vyvolanými Stavebným zákonom (ďalej len „návrh zákona“) pripravilo Ministerstvo dopravy SR ako legislatívnu úpravu predpisov vyvolanú úpravou Stavebného zákona.

Správne poplatky:

Podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov sú predmetom spoplatnenia úkony a konania správnych orgánov, ktoré sú uvedené v sadzobníku správnych poplatkov. Aktuálne sadzby poplatkov za úkony a konania podľa stavebného zákona uvedené v prílohe č. 1 V. časti Stavebná správa k zákonu č. 145/1995 Z. z. nie sú udržateľné, keďže sú nastavené ako fixné poplatky za služby, ktorých náklady stúpajú v čase ako rastú personálne a materiálno-technické náklady stavebných úradov. Súčasná sadzba nepokrýva náklady spojené s poskytutou službou (vedenie konania a vydanie rozhodnutia). Odhadovaná výška vybratých správnych poplatkov na tomto úseku je aktuálne približne iba 4 800 000,- eur.

Najmä v prípade jednoduchých stavieb je rozpočet obce zaťažený dofinancovaním služby poskytovanej stavebníkom. Úsek stavebného poriadku je zo strany štátu financovaný „dodatočne“, keďže sa viaže na počet trvalo bývajúcего obyvateľstva, ktorý sa zisťuje spätne. Neodrzkaďuje teda akútnu požiadavku financovania v reálnom čase podľa skutočne vykonanej agendy toho-ktorého stavebného úrad, čo sa v konečnom dôsledku prejavuje aj v iných oblastiach ako je kvalita poskytovanej služby, dostupnosť (lehoty), chybovosť a pod.

Správny poplatok by mal byť v prvom rade ekvivalentom získanej hodnoty (odplata za hodnotu služby), keďže rozhodnutie, alebo opatrenie správneho orgánu sa týka konkrétnej investície a v určitom smere garantuje nemennosť získaných práv (právna istota). Uvedená nesystémovosť nastavenia výšky poplatku sa prejavuje v prípadoch uplatnenia nároku na náhradu škody, keď sa požiadavky na uplatňovanú výšku nároku odvíjajú hlavne od predpokladanej „hodnoty“ (napr. cena nehnuteľnosti).

Úkony spojené s rozhodovaním o stavbách by teda nemali byť prevažne dofinancované z verejných zdrojov. Tento problém je vypuklý najmä pri drobných a jednoduchých stavbách, kde výška správneho poplatku je v podstate symbolická vo vzťahu k nákladom. Dotácie štátu teda dlhodobo dofinancujú výdavky spojené so zabezpečením výkonu činnosti prenesenej pôsobnosti štátnej správy.

Stavebné úrady pri povoľovaní stavieb vykonávajú úkony, ktoré sú v individuálnom záujme stavebníkov a preto nie je dôvod na to, aby sa na väčšinu časť nákladov poskytovania týchto odborných služieb skladali všetci daňoví poplatníci. Novo navrhnuté správne poplatky preto zodpovedajú uvedenej požiadavke.

V zmysle uvedeného sa novo navrhuje zvýšenie správnych poplatkov za spoplatňované úkony a konania aj podľa súčasného zákona č. 50/1976 Zb. v z.n.p. nakoľko sa budú určovať ešte niekoľko rokov za konania, ktoré sa začnú a dokončia podľa starého stavebného zákona, aj správnych poplatkov za úkony podľa novej stavebnej legislatívy.

Počet zamestnancov stavebných úradov bude úmerný počtu úkonov a odmenený príjmom zo správnych poplatkov na výkonnostnom princípe.

Presné údaje o rozsahu spoplatnenej agendy v stavebnej správe sa na centrálnej úrovni za celé Slovensko získajú až zavedením výberu správnych poplatkov cez centrálny systém evidencie poplatkov. Tento systém bude zabezpečovať Štátna pokladnica s tým, že príjmy budú preúčtované na účty obcí. Zavedenie centrálného systému evidencie poplatkov na stavebných úradoch znamená zapojiť všetky stavebné úrady do predmetného systému a vybaviť ich technickými a programovými prostriedkami s prístupmi pre všetkých zamestnancov na

stavebných úradoch. Každý spoplatnený úkon bude mať evidovaný platobný predpis, ktorý sa bude párovať s vykonanou platbou. Zatiaľ v prechodnom období, od 1. 4. 2025 do 1. 7. 2026 sa počíta s výberom správnych poplatkov obcami ako doteraz. Všetky výpočty bude možné sprecizovať po získaní aktualizovaných skutočných údajov o vybavovanej stavebnej agende podľa evidencie poplatkov.

V návrhu zákona sa v záujme zachovania kontinuity nadväzujúcich povolenacích procesov v prechodnom období počíta s budúcimi konaniami podľa starého zákona aj po zrušení starého stavebného zákona, ak bolo pre stavbu čo i len začaté územné konanie (až do kolaudácie bude o stavbe konané podľa starej procesnej legislatívy). K týmto konaniam sa upravujú správne poplatky.

Predpokladá sa, že k účinnosti zákona rozsah agendy, ktorú budú musieť stavebné úrady dokončiť podľa doterajších predpisov bude tvoriť 100% s klesajúcou tendenciou.

Agenda podľa nového stavebného zákona bude čo do počtu úkonov v porovnaní s doterajším počtom procesov klesať, ale bude pokiaľ ide o správne konania komplexnejšia a náročnejšia z dôvodu, že doterajšie samostatné správne konania územné a stavebné budú integrované. Na druhej strane sa zvýši počet stavieb, ktoré sa povolia konaním na základe ohlásenia. Do konca roka 2028 sa v podstate ukončí režim vybavovania agendy podľa doterajších predpisov a v roku 2029 bude v režime nového stavebného zákona vybavovaných takmer 100 % agendy.

Prenesený výkon štátnej správy bude v roku 2025 ešte dotovaný sumou 8,89 mil. eur, ktorá bude postupne medziročne klesať na úroveň 4,45 mil. eur v roku 2028.

2.2.2. Charakteristika návrhu:

- ☐ zmena sadzby
☐ zmena v nároku
☐ nová služba alebo nariadenie (alebo ich zrušenie)
☒ kombinovaný návrh
☐ iné

2.2.3. Predpoklady vývoja objemu aktivít:

Jasne popíšte, v prípade potreby použite nižšie uvedenú tabuľku. Uved'te aj odhady základov daní a/alebo poplatkov, ak sa ich táto zmena týka.

Tabuľka č. 2

Objem aktivít	Odhadované objemy			
	r	r + 1	r + 2	r + 3
Indikátor ABC				
Indikátor KLM				
Indikátor XYZ				

2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie**Príjmy:**

		Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028
príjmy zo správnych poplatkov v eur (obce)		1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000
platba za prenesený výkon ŠS obciam v eur (Úrad pre ÚPaV SR)		8 891 212	6 050 000	4 950 000	4 450 000

V súčasnosti obce vyberajú správne poplatky za úkony samy (do pokladne) a štát nemá údaje o ich výške a počte. Vychádzame preto z odhadovaných údajov získaných v predchádzajúcich obdobiach z vlastného prieskumu.

Obce

Príjmy (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2025	2026	2027	2028	
Daňové príjmy (100)¹					
Nedaňové príjmy (200)¹ 221002	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000	
Granty a transfery (300)¹	0	0	0	0	
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)					
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)					
Vplyv na príjmy verejnej správy celkom	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000	

Tabuľka č. 3

1 – príjmy rozpisat' až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Obce

Tabuľka č. 4/A

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2025	2026	2027	2028	
Bežné výdavky (600)	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)					
Poistné a príspevok do poisťovní (620)					
Tovary a služby (630) ²					
Bežné transfery (640) ²					
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²					
Kapitálové výdavky (700)					
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²					
Kapitálové transfery (720) ²					
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)					
Vplyv na výdavky verejnej správy celkom	1 650 000	4 950 000	6 450 000	7 350 000	

2 – výdavky rozpisť až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka:

Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu

Tabuľka č. 4/A

Výdavky (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2025	2026	2027	2028	
Bežné výdavky (600)	0	- 2 841 212	- 3 941 212	- 4 441 212	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)					
Poistné a príspevok do poisťovní (620)					
Tovary a služby (630) ²					
Bežné transfery (640) ²	0	- 2 841 212	- 3 941 212	- 4 441 212	
Spĺcanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²					
Kapitálové výdavky (700)					
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²					
Kapitálové transfery (720) ²					
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)					
Vplyv na výdavky verejnej správy celkom	0	- 2 841 212	- 3 941 212	- 4 441 212	

2 – výdavky rozpisť až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka:

Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

